

der er Ministeriets Villie med Hensyn til Loven.

Drejer: Der er Meget i den Tanke, hvorfra det foreliggende Endringsforslag er udgaaet, der særdeles tiltaler mig. Naar jeg desuagtet ikke kan stemme for Endringsforslaget, saa er det, fordi jeg troer, at hvis det gik igjennem, kunde Bestemmelsen blive en Hindring for Fremgangen af det, som dog er den store Hovedsag: Fremme af Fæstes Overgang til Selveiendom. Jeg troer, at Bestemmelsen i Endringsforslaget vil kunne afgive en Hindring, og, da den ved Siden deraf dog ikke vil afhjælpe hvad jeg anseer for en Mangel ved Lovforslaget, nemlig det, at der ikke gjælder fuldkommen Reciprocitet med Hensyn til det Punkt, hvor Eiendomsoverdragelsen er begjæret og de fornødne forberedende Foranstaltninger trufne, saaledes at begge Parter, baade Godsets Eier og Fæsteren, da i lige Grad ere bundne, da altsaa denne Mangel ikke vil rettes ved den foreslaaede Endring, og denne, som berørt, kan blive en Hindring for Fremme og Udbredelse af Selveiendom, saa kan jeg selvfølgelig ikke stemme for Endringen. Jeg skal, da jeg har tilladt mig at tage Ordet, dog endnu tilføje, at saa vist som det er, at jeg, efter som Sagen og Forholdet i det Hele nu engang er stillet, ikke kan undgaae at stemme for Loven i den Skikkelse, den har, naar det ikke er muligt at opnaae nogen ønskelig Forandring deri, saa vist er det, at, saa længe al Leilighed til at gjøre Forandringer ikke er afstaaen, er det mit Ønske at see rettet, hvad der kan trænge dertil, og at jeg derfor meget vilde ønske, at Stemningen maatte vise sig saaledes, at der endnu ved den sidste Behandling kunde blive Leilighed til Endringer og navnlig til at gjennemføre den Tanke, at der bør være Lighed imellem Fæsterens og Godseierens Forbindtlighed, naar Spørgsmaalet om en Fæstegaards Overdragelse til Selveiendom engang var sat i Bevægelse. Dette vilde baade give Loven et heldigere Præg i sig selv og tyde paa den størst mulige Omhu for ikke at gjøre Noget, som kunde have endog blot Udseende af at være fremgaaet mere af Omhu for den ene Part end for den anden;

men det vilde tillige bringe en større Overensstemmelse med andre Lovgivningsdele, hvorved lignende Forhold ere ordnede, f. Ex. med Hensyn til Bestemmelsen om Tiendeafsløsningen. Der er der jo, som bekendt, gaaet en anden Vej, nemlig den, at man, ligesom her, vel har overladt til den ene Part at begjære Afsløsningen, men at der ved Siden deraf er en ubetinget Pligt for samme til at modtage den Afsløsning, der ved hans, iøvrigt oprindelig frie, Virksomhed er kommen tilstede, uden at Vedkommende senere kan trække sig tilbage, om han end ved den endelige Afgjørelse finder det fremkomne Resultat at være et saadant, at han, hvis han havde tænkt sig det saaledes, maaskee ikke vilde være fremkommen med sin Begjæring.

Drejer: Naar den ærede Forslagsstiller af dette Endringsforslag gaaer ud paa, at i den anden Pasus af § 37 den Bestemmelse, at efter 5 Aars Forløb skulde Fæstebonden have Ret til igjen at forlange Taxation optagen over Eiendommen, skal forandres derhen, at naar han engang havde nægtet at overtage Eiendommen for den Værdi, der derpaa var sat, skulde han for bestandigt tilligemed sin eventuelle Enke have tabt den Ret, saa kan jeg, næst at henholde mig til, hvad der af to ærede Talere er anført derimod, dog ikke undlade at fremkomme med en Bemærkning, som i den Grad tiltaler mig, at jeg ikke kan stemme for Forslaget. Det forekommer mig, at den ærede Forslagsstiller er gaaet ud fra, at Taxationsforretningerne i alle Tilfælde saa aldeles nøie træffe Eiendommens Værdi, at derimod egentlig talte ikke skulde kunne reises nogen Indvending. Ja, det er vist, at det er ønskeligt, at Taxationsforretningerne kunde affattes saaledes, og jeg gaaer ogsaa ud fra, at i det overveiende Antal af Tilfælde vil det stee; men vi kunne dog ikke frakende Virkeligheden, at der undtagelsesviis kan gives Tilfælde, hvor en Eiendom, idetmindste efter Bondens Formening, kan være for høit ansat, og da forekommer det mig vel haardt at ville betage Bonden og hans Enke Ret til efter 5 Aars Forløb at forsøge, om han ikke paa billigere Billaar kunde overtage Eiendommen, end det